

Sotah (19b)

לא קשׁא — **It is not a difficulty.** — **This** refers to where she retracts out of agitation, **וְהָא דְקַהֲדָרָא בְּהַ מַּחֲמַת רְתִיתָא** — **whereas this** refers to where she retracts out of soundness. **וְהָא דְקַהֲדָרָא בְּהַ מַּחֲמַת בְּרִייתָא** — **And this is what [R' Akiva] is saying:** **כָּל מַחֲמַת בְּרִייתָא כָּלֵל לֹא שְׁתִּיבָא** — **Any time she retracts out of soundness she does not drink at all**, because such retraction is tantamount to an admission of guilt. **מַחֲמַת רְתִיתָא** — If she refuses to drink **out of agitation**, in which case her refusal does *not* constitute an admission of guilt, it then depends: **עַד שְׁלֵא קָרַב הַקּוֹמֵץ** — If she retracts **before the kometz was offered**, **אִי נְמִי אֶמְחֹק** — **in which case the scroll has not yet been erased**, **מַחֲמַת בְּרִייתָא כָּלֵל לֹא שְׁתִּיבָא** — **or even if the scroll has been erased** at this point, **עֲבִיד כְּהֲנִים דְּמַחֲקִי** — it will have been a case **where the Kohanim acted improperly by erasing** it prematurely, **מְצִי דְבָדִין** — **she can retract.** **מִשְׁקָרַב הַקּוֹמֵץ** — **But once the kometz was offered**, **לֹא מְצִי הַדָּרָא** — **where the Kohanim acted properly by erasing** the scroll, **עֲבִיד כְּהֲנִים דְּמַחֲקִי** — **she cannot retract.**

Zohar HaKadosh (Yisro 78a)

דחילו — **Anyone who came close to [Shlomo HaMelech's] throne** — **כָּל מֵאֵן דְּקָרִיב לְכוֹרְסִייהּ** — **fear and terror would fall upon him.** **וּבִיהּ הוּא דְאִין בְּלֵא סְהַדִּין** — **And with it [Shlomo] would judge without** a need for witnesses. **בְּגִין דְּדִיוֹקְנִין הוּוּ בְּכוֹרְסִייהּ** — **This is so because there were forms on his throne,** **וְכָל מֵאֵן דְּמִקְרַב בְּשִׁקְרָא** — **and if anyone would come close with falsehood** — **מִשְׁכַּשְׁכָּא הוּוּא דִּיוֹקְנָא** — **that form would shake.** **וְהוּוּא יָדַע שְׁלֹמֹה מַלְכָּא דְּבִשְׁקָרָא קָאֲתִי** — **Shlomo HaMelech would then know that [this person] came with falsehood.**

Yalkut Shimoni (Esther III046; see Tosfos to Yoma 54b)

ודיינין — **The elders were sitting** to the right and left of Shlomo HaMelech, **סְבִיבֵי הוּוּ יִתְבִּין** — **and they were adjudicating the cases of the nation.** **וְכַד הוּוּ עֵיילִין סְהַדִּי דִּי סְהַדִּין** — **and they were adjudicating the cases of the nation.** **שְׁקָרָא קָדָם מַלְכָּא שְׁלֹמֹה** — **And when witnesses who were going to testify falsely came before Shlomo HaMelech,** **הִיוּ מְגַנְיִן פְּקַעִין** — **wheels would spin, oxen would bray, lions would roar** — **לְמַחֲטֹף לְבַב דְּסְהַדִּי** — **to grab the hearts of the witnesses** — **דְּלֵא יִסְהַדוּ סְהַדִּיתָא** — **that they should not testify falsely.**

Rosh Hashanah (21b)

— **But how do I interpret the pasuk (Koheles 12:10): Koheles sought to find words of delight?** **בְּקִישׁ קְהֵלֶת לְדוֹן דִּינִין שְׁבִלְב** — **The interpretation of the verse is that Koheles sought to adjudicate cases using the wisdom of the heart,** **שְׁלֵא בְּעֵדִים וְשְׁלֵא בְּהִתְרָאָה** — **without the testimony of witnesses and without the defendant having received proper warning.** **יָצְתָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה לוֹ** — **A Bas Kol came forth and said to him:** **„וְכַתּוּב יֵשֶׁר דְּבָרֵי אֱמֶת”** — **And words of truth are recorded properly;** and it is stated in the Torah (Deuteronomy 17:6): **„עַל-פִּי שְׁנַיִם עֵדִים וְגו'”** — **Through the testimony of two witnesses etc. the condemned shall be put to death.**

יביע אומר (ז, ח) - הרי ידוע שגם בדיני ממונות אין הולכים אחר אומדנא... וכל שכן באומדנא של החוקר במכונת האמת דלא היא אומדנא דמוכחא כלל, ועוד שאנו צריכים לסמוך על החוקר שהוא עד אחד ואפילו אם הוא אדם כשר... בדיקת הפוליגרף לא חשיבא אומדנא אפילו לפטור דהיא אומדנא גרועה כי לפעמים יש סיבות מיוחדות להתרגשות הנחקר ועליית לחץ הדם שלו אין הכרח כלל לקבוע שהוא משקר. [וע"ע משפטיך ליעקב ד, כג.]

פסקי דין רבניים (יג, ר"א שפירא) - יש ראייה מפורשת שאין בכך כדי הוכחה דהנה במסכת סוטה... מפורש בדברי הגמרא וכפי שפירש רש"י שאף שהיא טהורה היא רותנת שהוא ממש הסימנים במכונה הנ"ל, ויותר מכאן שממש רועדת אף שהבטיחה התורה שאם לא נטמאת ונקתה ונזרעה זרע.

דיני בוררות (עמ' רז) - נראה שאוכלוסיה זו מפתחת לא רק בטחון עצמי מופרז ועזות מצח בשעת אמירת השקר אלא בעיקר מפעילה דמיונות שוא ללא הבחנה בין אמת לשקר עד כדי שכנוע עצמי בדברי השקר ההופך את השקר לאמת וודאית כביכול.

עמק הלכה (ח"ב סי' יד) - הרי קיימא לן בסנהדרין ב: דאין בודקין עדי ממון בדרישה וחקירה כדי שלא תנעול דלת בפני לווין... אם כן בודאי דעל ידי מכונה זו איכא למיחש יותר לנעילת דלת דהתם גבי דרישה וחקירה הוא חשש רחוק שיטעו העדים ומכל מקום הוא מתירא להלוות שמא יטעו, מכל שכן דיהיה ירא להלוות דשמא יהדרו בהו העדים ולא ירצו להעיד. ומבית דין של שלמה שהשתמשו במכונה זו בדיני ממונות כנ"ל אין ראייה דשמא בימיהם עוד לא תקנו דבדיני ממונות אין צירך דרישה וחקירה...

כסא שלמה המלך

פסקי דין רבניים (יג, ר"א וולדינברג, ועל' ציץ אליעזר חט"ז מז, י) - ועיין בזה"ק... וזהו מין מכונת אמת מהסוג הגבוה ביותר, ובכל זאת מנעו אותו מכך מן השמים שלא ידון על פי זה. (מהזוהר שם משמע שבאמת דן על פי זה אבל להלכה עלינו לנקוט כפי הכרעת הגמרא בזה ויתכן שאפילו להזוהר רק התחיל לדון על פי זה אבל אחר כך מנעו אותו מכך). ומזה דעל אחת כמה וכמה שאין כל מקום לפי ההלכה להסתייע בפסיקות הלכה על יסוד בדיקת מכונת אמת.

פסקי דין רבניים (יג, ר"א שפירא) - אכן מילקוט שמעוני... משמע שכסא שלמה היה כדי לאיים על העדים שלא יעידו עדות שקר, ודלא כמו שנראה מדברי הזוה"ק שעל ידי שינוי הפרצוף של העדים היה ניכר אם דבריהם אמת או שקר.

המתירים מכונת אמת

עמק הלכה (ח"ב סי' יד) - אולם בדין מרומה דלכולי עלמא מצוה לחקור ולדרוש כפי היכולת בודאי דרשאינן הבית דין לחקור העדים על ידי מכונה זו. יביע אומר (ז, ח) - לפע"ד שהפריז על המדה לתת אמון כל כך בתוצאות בדיקת הפוליגרף נגד עדות עדים כשרים... וכל שכן אם התוצאות נתקבלו על ידי חוקר שאין עדותו של אחד במקום שנים.

עמק הלכה (ח"ב סי' יד) - הגדת הבעל דין באמצעות המכונה מהני לפוטרו משבועה, דאף דלא היו בירור גמור דאינו משקר מכל מקום כיון דרובא דאינשי אינם יכולים לשקר והמכונה לא תהיה רותנת אם כן איכא רוב המסייע לפוטרו מן השבועה. [משפטיך ליעקב (ד, כג) - בפרט האידנא שאין משביעים אלא מפשרים.] יביע אומר (ז, ח) - לפע"ד כיון שנראה מדברי מרן הש"ע (פז, ו) דסבירא ליה שעד המסייע אינו פוטר משבועה יותר יש לצדד שבבדיקת פוליגרף לא נפטר משבועה כיון שאין כאן אלא אומדנא גרועה דלא אזלינן בתרה.

דיני בוררות (עמ' רז) - מכיון שבדיקת הפוליגרף מבוססת על יסוד הרוב לכן סומכים על בדיקה זו אם שני הצדדים נבדקים במכונת האמת ולפי התוצאות עולה שהאחד דובר אמת והשני דבריו הם שקר... אם הבית הדין התקבל לפשרה רשאי בית הדין לפשר בין הצדדים בהתאם לתוצאות הבדיקה אם הבדיקה נוטה באופן משמעותי לצד מסוים ויש רגלים לדבר כשם שבית דין מפשר בשאר אומדנות.

משפטיך ליעקב (ד, כג) - אך כאשר אין אפשרות להגיע להכרעה אפשר שאם הצדדים יקבלו בקנין לפסוק הדין בכפוף לאמור לעיל.